

1 SEPTEMBER 1915.

AFLEVERING 9.



NADruk VERBODEN.

Opgericht door E. HEIMANS, J. JASPERS Jr. en JAC. P. THIJSSE.

REDACTIE

J. HEIMANS, AMSTERDAM.

JAC. P. THIJSSE, BLOEMENDAAL.

ADRES DER REDACTIE:

JAC. P. THIJSSE, BLOEMENDAAL.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

ADMINISTRATIE:

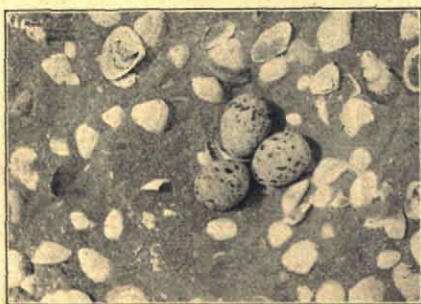
2e OOSTERPARKSTRAAT 223, AMSTERDAM.

Prijs per jaar f 4.80.

EEN EXCURSIE NAAR DEN HOEK VAN HOLLAND.

ZONDAG 6 Juni 1915 maakte de Ornithologische Vereeniging een uitstapje naar Hoek van Holland, waartoe het bestuur toestemming had aangevraagd aan Dr. Geluk. Het geheele gezelschap van meer dan dertig dames en heeren was, behalve twee Haagsche leden per trein uit Rotterdam des ochtends om 8.16 aangekomen. We werden overgezet door een groote sleepboot en vervolgens per sloep naar den aanlegsteiger geroeid. De meeste deelnemers hadden nog nooit 't genoeg gehad, dit jachtterrein te betreden en waren dadelijk verrukt over den mooien plantengroei. Tijdens 't overzetten werd men reeds opmerkzaam gemaakt op een wijfjes bergeend met jongen, die naar den overkant zwom. Ook vlogen vele sterns rond en de vinnige dwergsterns lieten hun nijdig geroep hooren. Een der veldwachters, de heer Borger, de leider, wist een nest van een bergeend, dat ongeveer anderhalven meter in het hol lag. Toen we er bij kwamen, was de vogel op de eieren en niet gewoon aan zulk druk bezoek, kroop zij zoo diep mogelijk weg. Het nest bevatte acht eieren, welke nog grooter zijn dan die van de gewone wilde eend. Er was zeer weinig dons in t' nest; de meeste eieren lagen

gewoon in 't zand. Een poging, om de eend te fotografeeren voor de nestholte mislukte, wel daarentegen gelukte een opname van de eieren, die voor dit doel een weinig naar voren waren gelegd. De berg-eend is een van de mooiste eendensoorten en is aanmerkelijk grooter dan de wilde eend. Gedurende het bezoek aan de berg-eend afgelegd, waren verschillende andere vogels opgeschrikt en weldra kropen jonge fazanten door de struiken en vlogen tientallen eenden door de lucht.



Nest van het Dwergsterntje (*Sterna minuta* L.).
 $\frac{1}{3}$ der ware grootte.
 Hoek van Holland 6 Juni 1915.

We moesten nu een weinig meer zee-
 waarts en kwamen door een groote duin-
 vallei, met prachtig begroeide hellingen.
 Daar vonden we een fazantennest met negen
 eieren, waarvan ik een foto heb genomen,
 verder nog leeg doppen, maar jonge vogels
 konden we niet te zien krijgen. Vervolgens kwamen we op een vlak terrein,
 direct gelegen achter de tamelijk hooge, doch sterk verbrokkelde duinen, vonden
 we eerst een nest van een vischdiefje, waarvan ook een herinnering is mee-
 genomen. Dit terrein was rijk aan nesten van vischdiefjes; strandpleviertjes
 en scholeksters, want spoedig werden verschillende hiervan gevonden; maar van
 de laatste geen voltallige legsels. Door een tochtgenoot werden wij opmerkzaam
 gemaakt op een zeer zeldzame plant, welke slechts op weinig plaatsen in ons
 land wordt aangetroffen, n.l. de Gele Hoornpapaver. Bij 't ontwikkelen van het
 negatief speet het mij verbazend,
 dat de kleurenfotografie nog zoo
 kostbaar is, want van 't effect
 van de zacht grijsgroene plant
 met helder, citroengele bloem
 was niet veel meer te zien.
 Langzamerhand waren we op 't
 breede strand gekomen, waar
 liefhebbers van schelpen een
 prachtige verzameling zouden
 kunnen vinden. Juist tusschen
 deze schelpen hebben de plevier-
 tjes en dwergsteentjes hun eieren
 gelegd. Van nesten kan men
 moeilijk spreken, alleen bij dat van
 't strandpleviertje waren een
 aantal schelpen in een kuiltje iets dichter bij elkaar dan daar om heen, hetgeen
 gemakkelijk op de foto te zien is. Veel nesten van de strandplevier vonden we

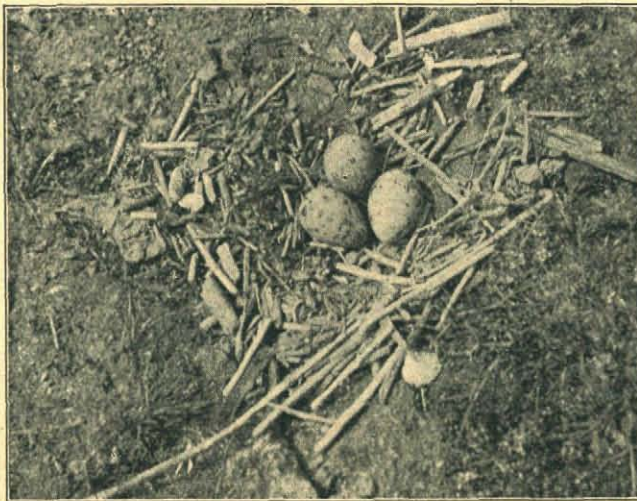


Nest van de Bergeend, $\frac{1}{7}$ der ware grootte.
 Hoek van Holland 6 Juni 1915.

niet, wel daarentegen een groot aantal van de dwergstern, met een of twee eieren en reeds voltallige legfels van drie. Scholeksters broedden hier ook tamelijk

veel, maar jammer genoeg kon ik geen legfel van drie of vier eieren vinden.

Op dit schelpenrijke gedeelte waren ook veel nesten van vischdiefjes met één, twee en drie eieren, maar bij de eigenlijke broedplaats zouden wij spoedig komen. Hier op de Maasvlakte lagen de nesten van de gewone sterns nu eens in een kuiltje tusschen de strandplanten, dan weer in 't mulle zand. Dikwijls waren op sommige plaatsen zooveel nesten, dat het geen kunst was, om in een kort oogenblik een kleine honderd eieren te



Nest van het Vischdiefje (*Sterna hirundo* L.), $\frac{1}{5}$ der ware grootte.
Hoek van Holland 6 Juni 1915.

hebben gevonden. Ook tusschen de alleenstaande duintjes waren veel eieren te vinden. Ze varieerden in kleur van blauwwit tot donkerbruin als hoofdtint, terwijl de vlekken in beide gevallen donker waren, maar bij de blauwwitte veel meer uitkwamen. Nadat we een poosje gerust hadden en ook den inwendigen mensch een weinig versterkt hadden, werd de tocht voortgezet en weldra waren we op weg naar 't rijk der kluiten. Voordat we bij het weiland aankwamen, hoorden we al spoedig het „klu-uit” geroe en zagen tus-



Nest van het Strandpleviersje (*Charadrius alexandrinus* L.), $\frac{1}{3}$ der ware grootte.
Hoek van Holland, 6 Juni 1915.

schen de talloze sterns deze zeldzame, hoewel hier talrijk voorkomende vogels. De meeste lezers zullen wel eens een afbeelding of een van de prachtige

stereoscoopplaten van den heer Burdet gezien hebben. Zij echter, die hiertoe niet in de gelegenheid waren, moesten eens eene brochure aanvragen van de Ver-



Nest van de Graspieper, $\frac{1}{4}$ der ware grootte.
Hoek van Holland, 6 Juni 1915.

eeniging tot Behoud van Natuurmonumenten. Hierin staat, behalve hoe men deze mooie instelling kan steunen en welke voordeelen men heeft, een prachtige reproductie van een kluit, die bezig is haar eieren te keeren. De meeste nesten van de kluiten waren aan den rand van het weiland gelegen en bevatten drie of vier eieren. Een bijzonder mooi nest heb ik gefotografeerd; hierbij lagen de eieren tusschen de schelpen. Het bijzondere hiervan is, dat er vlak om heen zoo goed als geen schelpen lagen, dus de kluit heeft dat alles bij elkaar gesleept.

De eieren waren al zwaar bebroed; waarschijnlijk heeft de broedende vogel, terwijl ze op de eieren zat, deze schelpen zoo bij tusschenpoozen om haar heen gelegd. Deze versierde nesten komen dikwijls voor, bij strandplevieren, bij veel steltloopers, maar ook bij andere, zooals zangvogels.

Niet alleen broeden op dit land veel kluiten, maar ook tal van andere vogels. Hier nestelden vischdiefjes gewoon in 't gras, ook daar was van een nest weinig sprake, want het gras was slechts een weinig plat gedrukt en in dit kuiltje lagen de



Nest van de Kluit (*Recurvirostra avocetta*), door de vogels zelf „versierd” met schelpjes.
Roodom groeit zeepostelein. (*Ammadenia peploides*). $\frac{1}{5}$ der ware grootte.
Hoek van Holland, 6 Juni 1915.

eieren. Behalve de sterns werden ook veel nesten gevonden van tureluurs, de meeste bevatten vier eieren; verder grutto-nesten. Dan werden nog nesten

gevonden van leeuweriken, o.a. een nest met al tamelijk vlugge jongen; ook van graspiepers, waarvan ik een foto heb genomen. Als een sprekend bewijs, dat dit terrein zonder toestemming zoo goed als niet te betreden is en daardoor stil is, mag dit getuigen, dat dit nest weinig verborgen, ja, bijna, open lag. Nadat we een poosje gerust hadden, gingen wij weer verder. Onderweg vonden we nog een groot aantal nesten van kluiten met een, twee tot vier eieren, waarvan sommige aangepikt waren. Wij vingen ook een jong strandpleviertje, het beestje was misschien al eenige weken oud. Evenals alle jonge weide- en strandvogels, kunnen ze met hun hooge en stevige pootjes verbazend vlug loopen. Ik heb nog geprobeerd een foto ervan te nemen maar hoewel ik $\frac{1}{100}$ sec. had genomen, kon ik bij 't ontwikkelen niets anders dan een veeg over de plaat te zien krijgen. Heel hoog in de lucht zagen we een bruine kiekendief, die dadelijk bestookt werd door kluiten en grutto's, hij maakte dan ook gauw, dat hij weg was en vloog naar Rosenburg, waar hij broedt. We waren nu weer in de duinvalleien gekomen. Tusschen het dichte struikgewas waren een menigte vogels, welke men in deze duinboschjes overal kan aantreffen. Er waren veel tuinfluiters, grasmusschen, nachtegale, roodborstjes, kneutjes en fitissen, en in 't duin tapuiten, paapjes, roodborst-tapuiten. Daar hoorde ik ook verscheidene sprinkhaan-rietzangers, die de Scheveningers met den passenden naam van „scharensliiep” betitelen. Terwijl we naar het nest hiervan zochten, konden wij den „zingend” vogel, op een takje gezeten, duidelijk zien. Deze vogels komen hier geregeld voor en zouden in de overige duinen lang niet zoo zeldzaam geacht worden, indien men er maar een beetje meer moeite voor deed. In de hoogere struiken nestelden veel houtduiven, gaaien en natuurlijk ook merels en zanglijsters. Zoo langzamerhand waren wij weer dicht bij ons uitgangspunt gekomen en nadat we nog naar veel nesten, o.a. van een scholekster tevergeefs, gezocht hadden, kwamen wij bij den steiger. Toen we allen door dezelfde sleepboot aan de overzijde aan wal waren gezet, ging het gezelschap zich in de wachtkamer van het station wat verfrischen. Afgaande op de gesprekken, waren alle deelnemers, ook zij, die reeds meermalen hier geweest waren, verrukt over den vogelrijkdom en uiterst voldaan over den wel geslaagden tocht.

J. F. M. v. MALSSSEN.

